

TÄHKEKE

NR. 1 1973

Lugu kollasest tõmbelukuga jakist

Oli kord väike poiss, tema nimi oli Martin ja ta tahtis väga juba suur olla.

«Miks ma nii aeglaselt kasvan!» mõtles ta. «Kas ei võiks see asi natuke kiiremini minna!»

Isa ja ema läksid öhtul teatrisse. Martin pidi koju jääma. Ja kui ta end pesi ning hambaid puhastas, pahandas ta endamisi:

«Miks mina tohin ainult päevastel lasteetendustel käia! Ma tahan ka öhtul teatrisse minna! Miks ma küll ometi nii aegamööda kasvan!» Ja ta jäi magama. Väga mossis nägu peas.

Ohel päeval sai ta endale kollase tõmbelukuga jaki. Jakk oli niisugune, nagu neid kannavad suured poisid. See meeldis Martinile väga.

«Sellise tõmbelukuga on tore rongi mängida,» ütles Martin emale. «Nööbid ei kõlba kuhugit!» Ja ta mängis tõmbelukuga kiirrongi, tõmbas muudkui üles ja siis jälle alla, nii et lukk ragises.

«Ära tõmba seda lukku vahetpidamata lahti ja kinni,» pahandas ema, «läheb veel katki, ja siis ei saa seda enam parandada. Ega tõmbeluk ole mängimiseks, ta on seal vajaduse pärast.»

«Hea küll,» ütles Martin, «siis ma mängin temaga ainult kaubarongi, mis veab õunu ja muud puuvilja. Vaata ise, nüüd sõidab ta aeglaselt.» Kui ema nägi, et Martin väga ettevaatlikult lukuga sõitis, ütles ta: «Noh, minugipoolest, kaubarongi võid sa mängida, aga kiirrongi küll mitte!»

Ohel öhtul juhtus jälle, et vanemad teatrisse läksid. Martin ei jõudnud nende pidulikku rõivastust küllalt imetleda ja mõttes:

«Kunas siis lõppude lõpuks tuleb see aeg, et ma suur olen, nii et võin öhtul teatrisse minna!»

«Mine õigel ajal magama, Martin,» ütles isa, enne kui nad minema hakkasid, «pese end korralikult, puhasta hambad ja maga rahulikult.»

Kuid väike Martin oli väga pahane, teda vihastas kõik — vesi, seep, käterätik; ta pahandas hambaharja ja nuustiku üle, kõik tekitas temas halba tuju. Ta ei pesnud end hoopiski mitte, vaid mängis selle asemel tõmbelukuga.

Kui ma ei tohi öhtul teatrisse minna, siis mängin vähemalt tõmbelukuga kiirrongi, arvas ta ja tõmbas lukku suure raginaga üles ja jälle alla.

Korraga käis üks raks! Ja tõmbeluk oli omadega läbi! Üleval kaeluse juures oli ta katki läinud, sinna kinni jäänud ja Martin ei saanud seda enam liigutada, ta võis katsuda kuidas tahes. Ta pidi magama heitma, jakk seljas.

«Nüüd olen ma alles uudishimulik, kuidas sa sellest jakist üldse välja pääsed,» ütles ema teisel hommikul. «Seda lukku ei saa ükski inimene enam lahti teha.»

Ja tõepoolest, lukku ei saadudki enam lahti! Martin pidi jakki alati seljas pidama. Algul polnud tal selle vastu midagi, kuid et ta järjest suuremaks kasvas, siis ei tundnud ta end enam põrmugi hästi.

Ta käed kasvasid ikka pikemaks ja pikemaks, käised aga jäid järjest lühemaks, kuidas ta neid ka ei venitanud.

«Kas ei kasva ma vahest ülearu kiiresti!» küsis ta mõnikord endalt. «Milline ma küll mõne aja pärast välja näen!»

Te võite kujutleda, et Martinit polnud nüüd eriti ilus vaadata. Ta oli vahepeal suureks kasvanud, pikemaks kui isa; ta kandis kaabut ja prille ning tal olid toredad vurrud. Eriti ei tahtnud väike kollane jakk nende toredate vurrudega sobida. Ohel päeval ütles Martin isale ja emale:

«Tahaksin täna öhtul teatrisse minna.»

«Miks ka mitte,» ütlesid vanemad, «sa oled juba suur, sul on vurrud, miks ei peaks sa siis teatrisse minema!»

Martin ostis endale kassast pileti, kuid kujutlege! — teda ei tahtud sisse lasta! «Kuidas siis nõnda!» öeldi talle. «Kuidas te tahate öhtul kollases jakis teatrisse minna! Niisugustes rõivastes tohib käia ainult lasteetendustel.»

«Mis ma siis pean tegema!» ütles Martin. «Ma ei saa seda jakki üldse seljast ära võtta. Tegin selle tõmbelukuga katki, kui ma alles väike olin ja selle lukuga mõnikord kiirrongi mängisin.»

«Ahaa,» vastati talle. «Te ei oleks tohtinud tõmbelukuga kiirrongi mängida, tõmbeluk ei ole selle jaoks.»

Niisiis pidi Martin jälle päevaseid lasteetendusi vaatama, kuid see ei meeldinud talle sugugi, sest kõik lapsed pöörasid endid toolil ringi, vahtisid teda ja küsisid: «Poiss, ütle, kust seesugust habet osta saab!»

Tõlkinud LINDA VIIDING

Illustreerinud VALLI HURT

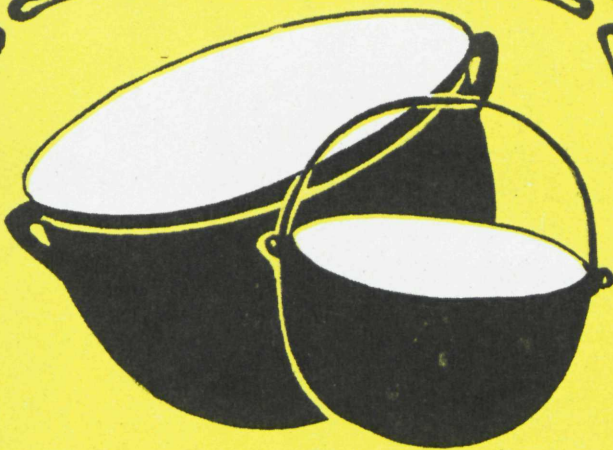
ENO RAUD

VANA PRIIMUS

VANA PRIIMUS
KOLIKAMBRIS,
NÄGU KRIIMUS,
KUKAL KLAMBRIS,
TURI KÖSSIS,
JALAD RISTIS,
NINA LÖSSIS,
HOODMA PISTIS:

«MIKS EI PEETA
MINUST LUGUI
MÖISTAN KEETA
IGASUGU
MAITSYAT SÖÖKI,
NAGU KÄSTI,
KÖLBAN KÖÖKI
ÜLIHÄSTII!»

TOLMU AHMIS,
VIHAST LUKSUS,
KARJUS: «AH MIS
TOBE LUKSUS
MÖELDI VÄLJA — GAASPLIITI!»

PADA JA KATEL

KORD KATEL ÜTLES PAJALE:

«SA OLED MUST KUI PADA,
END PLIIDIRÕNGA NAJALE
SUL MEELDIB NÕJATADA.

SA OLED LAISK JA LESIMIK
JA POOLESTSAADIK SÕGE.
NII TAGU- KUI KA ESIMIK
SUL TÄIS ON MUSTA NÕGE.»

KUID PADA VASTU MÜHATAS:

«SA ÄRA PADA AJA!
SA OLED TAHMUND MÜHAKAS
JA TOBE TARGUTAJA.

END PAREM PUHTAKS PESE SA
JA PÜSI HOOPIS VAKKA,
SEST OLED RUMAL ESE SA
JA MUST NII EEST KUI TAKKA.»

NII RÄÄKIS KATLA KIUSLIK KEEL,
NII SÕIMAS KATELT PADA.
JA POLE SIAMAALE VEEL
NEID SAADUD LEPITADA.

TEEKANNU LAUL

KHHHHH ...
VEE MA
KEEMA
KAHISTAN.
PHHHHH ...
KEEMA
VEE MA
PAHISTAN.
PAHISTAN JAH,
KAHISTAN JAH.
ET VESI MULISEKS,
LÄHEN TULISEKS
KAH.
MIS SEE
TEE-
KANNULE TEEBI!
TSSSSSS ...
JUBA KEEBI!

JÜRI RANT

See oli 1. detsembril umbes kell kaksteist, kui teise klassi õpilane Irma Aaltonen koolist koju jõudis, emale heameelt teha tahtis ning tube kraamima hakkas. Ja umbes kell pool üks, kui ta läks prügiämbrist tühjaks puistama, korteriukse hooga kinni tõmbas ning alles pärast seda märkas, et võti on tuppa jäänud.

Kui kuuenda klassi pois Urmast Jõeveer kotti viibutades kooli poole astus, ükitas Irma välistrepil ning nuttis. Urmast Jõeveeru oli kord kutsutud teise klassi lastele näitama, kuidas seasõrga ja lenksõlme seotakse. Sellest ajast Urmast tundis Irma Aaltoneni natuke. Tutvusest hoolimata kõndis Urmast esimese hooga tüdrukust mööda. Kuid siis vaatas ta ühe korra üle vasaku õla, teise korra üle parema õla, pööras ümber ja astus tagasi.

«Sa pead naabrite juurde minema või koridoris ootama,» arvas Urmast, kui oli kurva loo ära kuulunud. «Ema tuleb töölt, võtab ukse lahti.»

«Ema tuleb alles pimedas,» nuttis Irma kõvemini. «Ja tema ei saa ka ust lahti. Ta andis oma võtme tädi Aino kätte.»

Rühmakoondus kell 12.45 — oli selle päeva kohta kirjutatud Urmast Jõeveeru päevikusse. Kui see koondus toimus, siis ilma Urmasteta. Kell 12.45 lohutas Urmast alles Irma Aaltoneni, käskis tal trepikotta sooja minna ja seal teda, Urmast, oodata.

Irma nii tegigi. Trepikoja aknast oli näha, kuidas räästa all tukkunud tuvid õuele lastusid. Irmale tuli naljakas mõte, et küll oleks hea, kui saaks viis minutit tuvi olla. Ta lendaks paokile jäänud köögiaknast sisse ja tooks võtme ära. Aga siis tuli kass ja kihutas tuvid laiali.

Kellegi korteris läi kell üks, kui maja ette sõitis punane tule-tõrjeauto. Sellest hüppasid välja Urmast ning kaks kiivrimest. Ja siis hakkas auto katusele kinnitatud redel tõusma, ja siis pikemaks venima, ja siis astus üks kiivriga mees redelipulgale ning ronis kiiresti ülespoole.

«Miks sa võtit kaelas ei kannal!» küsis Irma Aaltonenilt naerunäoga tule-tõrjuja, kes, neljanda korruse aknast sisse astunud, nüüd Irmale ukse avas. «Ma ju kannan!» tahtis Irma hüüda. «Näe, võtmel on selleks nõõrgi taga.» Aga heameelest, tänulikkusest ja natuke ka piinlikkusest ei saanud ta sõnagi suust.

Aitäh hüüdis Irma aknast.

ELLEN NIIT
SÖÖMA
SÖÖMA,
SÖÖMA!

LAUD ON LAPSE
TÖÖMAA.

PUDRUMÄGI, KUHU'
LUSIKAGA SUHU!

EMATA,
ISATA,
KÄRATA,
KISATA.

ENE KIRJANIK
EMMA MOŠKOVSKAJA

Seinapealne Kass

Kas teate, mispärast Seinapealne Kass ei saa paigast liikuma ja mispärast ei karda teda juba ammu enam mitte ükski hiir!

Sest varem kõndis Kass nagu kass kunagi mööda korterit ringi. Kõndis mööda põrandat. Kõndis mööda lage. Kõndis mööda seinugi. Kõndis suurema vaevata. Aga ühel päeval tardus ta äkki seinale otse laua kohal ega pääsenudki enam liikuma.

Jah, ta poleks siiski tohtinud öelda: «Jäägu ma igaveseks siiasamasse paigale, kui see meie korteris elav poiss pärast lõunasööki kas või ükski kord tänab.» Aga poiss võttis kätte ja tänaski. Ka pärast õhtusööki tänas. Hommikulauas ütles isegi: «Suur tänu!»

Nii ei saanudki Kass enam liikuma...

See juhtus nõnda ammu, et paljud on selle päris unustanud.

Mõned isegi arvavad, et Seinapealne Kass ongi seinale joonistatud. Isegi...

Isegi raami panid Kassile ümber!

Tõlkinud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud ENE PIKK

IKO MARAN

Illustreerinud AGU POOMANN

POPPIDE TRAKSIDEGA VEND

Katkendeid näärijutust

[Algus «Tähekeses» nr. 12 — 1972.]

«Kuidas on, Ivi,» küsis väikese tüdruku ema, kui nad olid kaupluse läbi käinud, «kas sa tõesti ei leia siit midagi, mida endale tahaksid!»

«Leian küll,» vastas väike tüdruk, «ainult mulle ei tule meelde, mis asi see on, mida ma tahan.»

Tegelikult oli nii, et ta tahtis iga mänguasja, mida parajasti vaatas. Sest kõik nad — karud, tibud, nukud, rapiirid, potid ja pannid, sebrad, hüppenöörid, sööginõud, mänguklotsid, triikraud, klaverid, autod, automaadid, õhupallid, hokimehed, mootorrattad ja purjepaadid — kõik nad naeratasid meelitalvalt vastu ja sosistasid: «Sa ei või arvatagi, kui tore mänguasi ma olen! Vali mind ja sa ei kahetse!»

Oleks nii, et võiks valida kõik mänguasjad, kogu kauplusetäie, oleks lihtne, aga nii ei ole. Ükski näärivana ei too ühelegi lapsele kauplusetäit mänguasju, ta saab koguni pahaseks ja ütleb: «Kuss! Niisugusele ahnepäitsule ei too ma ühtki mänguasja!»

Mida kauem Ivi valis, seda selgemini tundus talle, et keegi sosistab kogu aeg teistest üle. Kui Ivi mõne mänguasja ees natuke kauem peatus, kostis peenike, ent tõre hääli: «Ei, ei, Ivi, teda mitte! Mina, mina olen sinu mänguasi!»

See oli nii kummaline, et Ivi ei söandanud emalegi rääkida.

Ivi ei olnud ainus laps, kellel valimine ei edenenu. Üks musta tukaga põnn, kes oli ammu enne kaupluses, polnud samuti endale midagi leidnud.

«Palun öelge, kas teil on autokummist nukke!» küsis musta tukaga põnni vanaema noorukeselt müüjalt. «Ohestki teisest materjalist nukke ei pea minu pojapoja käes üle kümne minuti vastu, me oleme stopperiga aega võtnud. Ta on meil väike kangelane, rebib kõigil jäsemed küljest üks-kaks-kolm!» Nukud tõmbusid seda juttu kuuldes kõssi.

«Ei, autokummist nukke meil kahjuks ei ole,» vastas nooruke müüja osavõttlikult. «Aga kinkige talle lihtsalt üks vana autokumm. Kui ta selle kümne minutiga ära lahutab, siis on ta tõesti väike kangelane.»

Autokummi väike kangelane ei tahtnud.

Autokummil ei ole käsi ega jalgu, pead ka ei ole, temaga pole üldse huvitav mängida. «Ivi!» ütles väikese tüdruku ema korraga lootusrikkalt. «Kas sa ei taha, et näärivana tooks sulle niisuguse nukumaja, nagu letil seisab! See on tõesti tore nukumaja.»

Ivile meeldis nukumaja tõsiselt.

«Jaa, ma tahan küll seda nukumaja,» ütles ta, kuulis aga kohe peenikest keelavat häält, vaatas kähku selles suunas, nägi nüüd Poppide Traksidega Venda ja hüüdis heledalt nagu laevavile: «Ema, ema, ma tahan seda traksidega poissi, kes mulle naerab! Tema ongi see, keda ma väga tahan, nüüd mulle tuli meelde!»

Poppide Traksidega Vend pidi rõõmu pärast riulilt alla lendama!

«Hurraa! Kõik minu soovid lähevad kohe täide! Küllap olen ikka hea ja tubli nukk, miks see midu nii on!» hõiskas ta endamisi. Ta hõiskas enneaegu! Kui musta tukaga põnn kuulis väikese tüdruku soovi, müksas ta oma vanaema ja ütles mõinial:

«Mina ka tahan traksidega poissi.»

«Aga ta on sul enne tükkideks, kui me koju jõuamegi,» ütles vanaema.

«Ma tahan traksidega poissi,» kordas musta tukaga põnn.

Vanaema ohkas ja ütles müüjale:

«Palun lubage pealegi traksidega poiss siia, ega minu väike kangelane enne rahu anna, kui on oma tahtmist saanud.»

«Aga mina ise tahtsin seda poissi,» ütles väike punaste karupükstega tüdruk noorukesele müüjale paluvalt.

Nooruke müüja kummardus üle leti väikese tüdruku poole ja ütles kaastundlikult:

«Kahjuks ma ei saa sulle traksidega poissi anda, väike neiu, sest musta tukaga põnn, kes on väike kangelane, seisis enne sind järjekorras. Palun vali endale teine nukk.»

«Ei, tänan,» ütles väike neiu ja ta alumine huul värises. «Kui näärivana ei too mulle traksidega poissi, siis ei taha ma ühtki teist mänguasja ka! Eluag ei taha!»

«Aga nukumaja tahad ikkat!» küsis väikese tüdruku ema.

«Ei, tänan! Kui mul pole minu nukku, milleks mulle siis nukumaja!» kostis väike tüdruk, võttis emal käest kinni ja läks temaga uksest välja.

«Mis rumalad naljad need on! Kas siis minu tahtmist keegi ei küsigi!» kisendas Poppide Traksidega Vend oma südames. Ta ei taibanud mitte kui midagi. Ja talle ei jäetud selleks aega, nooruke müüja pöördus juba riuli poole teda võtma.

«Ei, ei, ei! Kui ma väikese tüdruku sõbraks ei saa, ei taha ma ka kellegi teise sõbraks saada!» otsustas meelegeitele aetud Poiss. Ta sulges silmad ja hüppas alla. Tänu suurele pappkarbile riuli ees põrandal jäid ta luud-liikmed terveks.

Jaa, see oli ennastsalgav hüpe. Ja asjatu hüpe! Kui must tukk nägi, et punapüks tühjade kätega minema läheb, kaotas temagi igasuguse huvi mänguasjade vastu, müksas oma vanaema ja ütles: «Ma ei taha traksidega poissi. Ma tahan gaseeritud vett!» Ja läks ka, vanaema kannul, poest minema.

[Lõpp.]

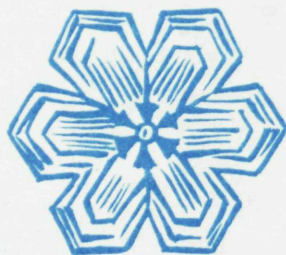
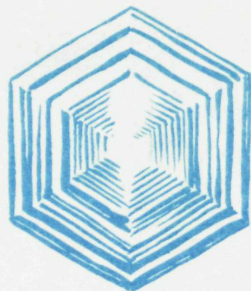
ÕHTUJUTT LUME- HELVESTEST

Kui sinuvanune olin, rääkis vanaema õhtuti igasuguseid toredaid lugusid. Need ei olnud tühipaljad lood, vaid ikka seotud tõeliste asjadega. Mäletan, kord talveõhtul... Vanaema puhus tule surnuks, sest kallist petrooleumi ei tohtinud asjata raisata. Ahjus hõõgusid söed, heites pimedas tares punast kuma savipõrandale. Akna taga aga mühises lumemölli. «Küllap hommikuks on hanged katuseräästani tõusnud, jõeorg servast servani ühetasaseks tuisanud,» ütles vanaema. «Aga sa ei aimagi, mis see lumi õieti on.»

Ma ei lausunud sõnagi. Tassa, et säng ei nagiseks, tõmbasin end vöödilise takuseguse vaiba all kerra. Jäin hiirvaikselt kuulama. Teadsin, et nüüd alustab vanaema õhtujuttu.

«Lumetaadil on pilvemäel kümme kirstu. Iga kirst servast servani täis lumehelbeid — põidlaotsa suurusi ja nii tillukesi, et silmaga vaevu-vaevu näha. Ja igas kirstus on isekujulised helbed.» Vanaema hakkas loetlema (sina aga vaata kõrvalolevat pilti!):

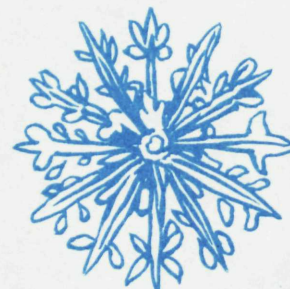
«Esimeses kirstus on kuus-

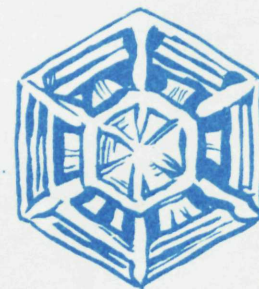
nurksed plaadikesed. Teises kandilised pulgad. Kolmandas ja neljandas teravaotsalised nõelad. Viendas kuusnurksed tähed. Kuuendas kuueharulised tähed, iga haru omakorda haraline. Seitsmendas kaheteistkümnearuga tähed. Kaheksandas mitmest kuusnurgast kokku-

kasvanud plaadikesed. Üheksandas mitmest pulgast kokkukasvanud helbed. Kümnendas helbed nagu mansetinööbid. Lumetaat vaatab kraadiklaasi. «Ahaa, ilm kipub sulale!» muheleb ta ning tõstab kuuendalt ja seitsmendalt kirstult kaane üles. Vastu

kiiskavad laiad haralised helbed. Taat hakkab neid pihutäite kaupa pilvemäelt maale puistama. Inimesed ütlevad: «Näe, sajab räit-sakaid — laiu kui labakindaid!» Lapsed kiikavad: «Peame lumesõda! Ehitame lumekindluse! Teeme lumememme!» Miks ei, sulalu-

mest saab ju hästi palle veeretada. Teisel päeval on ilm külmavõitu. Lumetaat puistab maa peale esimesest kirstust helbeplaadikesi. Ilm läheb järjest külmemaks, juba on päris pakane väljas. Ruttu puistab lumetaat teisest kirstust sätendavaid jääpul-

OLIVIA SAAR

Lumetaadil

Tuisk on ju marakratt
just nagu sinagi,
kraevahe lumine,
punane ninagi.
Tuisunina teeb käänakuid-kääre,
uudistab üle maailma ääre.

Lumelaulul on lumised sõnad
ja lumesinine viis.
Eile laulu ma tuppa viisin,
lumelaul sai otsa siis.

gakesi, kolmandast ja neljandast kirstust teravaotsalisi nõelu. Tulevad tuulepoisid ning hakkavad helbepulgakeste ja helbenõeltega tuisutantsu tantsima. Helbed murduvad väikesteks-väikesteks kildudeks. Ja inimesed ütlevad: «Näe, ebe-meid langeb!»»

Õhtujutt on jutustatud. Vanaema paneb ahjuukse kinni, lükkab peldid korstnalööride ette, et ahjusoojus välja ei läheks. Siis astub ta käbedalt oma kambrisse. Tares jääb vaikseks. Akna taga aga tuhiseb tuisk.

EINO TALI

Üks orav elab valges puus,
see meie koduorav.
Tal näärisalmid ammu suus
ja lugemine sorav.
Ta õpib siis, kui minagi
teen oma koolitükke,
kuid hoopis rohkem himustab
ta teha koerustükke.
Tal kohe koerustükke sees
on igasugust moodi
ning mõnikord me mängime
koos koerustükipoodi.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

LIANA DASKALOVA
BULGAARIA MUINASJUTT

Hundikütt Ivantšo

Ivantšo elab koos vanaisaga kõrgel mägedes kooperatiivi lambakarja juures tarandikus. Tema vanaisa on tuntud lambur. Alati kannab ta kaasas rikkalikult kaunistatud karjusekeppi. Kui hundid seda ainult kaugeltki näevad, lasevad nad hirmuga jalga.

Ühel päeval ütleb vanaisa lapselapsele:

«Ivantšo, lähen Murdšoga alla külasse. Murdšole on tarvis uut kaelarihma. Jääd seniks üksinda. Pane aedik seestpoolt korralikult kinni, et hundid sisse ei saa.»

«Hea küll, vanaisa,» vastab Ivantšo, «jäta ainult oma kepp siia, seda hundid kardavad.»

Vanaisa asub teele ja tähtsalt järgneb talle Murdšo.

Ivantšo seab kepi värava ette, läheb lammaste juurde ja sõnab:

«Ärge kartke, kullakesed, Ivantšo on teie juures. Tema kaitseb teid.»

Siis heidab ta onni puhkama.

Veidi aja pärast hakkavad lambad rahutult määgima:

«Ivantšo, kallid Ivantšo, tõuse ruttu üles! Pimedas säravad hundi silmad!»

Ivantšo uurib läbi taraugu. Tõepoolest hunt!

«Kuule, hunt,» hüüab Ivantšo kuraasikalt, «kas sa vanaisa toigast värava ees ei näel!»

«Miks ei näe,» vastab hunt kavalalt naeratahes. «Näen küll, aga nägin ka vanaisa. Ta läks Murdšoga külasse. Nüüd olen siis mina, hunt, siin käskija! Kuule, Ivantšo, tule õige korraks välja, teeme ühe piibu.»

Ivantšo naerab. Sest kas on enne kuulnud-nähtud, et hunt suitsetab! Ivantšo kiikab läbi augu, hundi silmad säravad vastu. Piipu ei ole näha.

«Aga kust sa piibu said!» küsib poiss uudishimulikult.

«Kingitus metsnik Michaelilt pühendusega: «Mälestuseks minu parimale sõbrale ja vestluskaaslasele.»»

«Vaatan ainult korraks,» otsustab poiss. Ega alati ole inimesel võimalust piibuga hunti näha!

Ja ta läheb. Aga vaevalt astub Ivantšo tarandikust välja, kui hunt lipsab sisse. Haarab rammusa lamba — ja ongi läinud! Nii et Ivantšo ei näe piipu ega suitsu.

Järgmisel päeval tuleb vanaisa tagasi. Tal on uus särk seljas, Murdšol aga uus riim kaelas. Ätt istub hüti ette kolmejalgsele järile ja hakkab lambaid üle lugema. Karjast on kaks lammast puudu!

Ivantšo ei märganudki, kuidas hunt hoopis kaks lammast kaasa viis.

«Oh sa petis, igavene sulil! Ise ei oska piipugi tõmmata, aga minult varastab kaks lammast ära! No oota sa!»

Ivantšo läheb metsa hunti otsima, et talle kätte maksta. Allika äärest niidult leiab ta ärasõdud lammaste nahad. Ivantšo tõstab ja uurib neid ning tal valmib kohutav kättemaksuplaan. Niidu keskel suure kivi kõrval kasvab teravate okastega kibuvitsapöösas.

Õhtul, enne kuutõusu viskab Ivantšo ühe lambanaha kibuvitsapöösale, teisega katab kivi. Siis jookseb poiss allikale, võtab suu vett täis, ruttab tagasi ning pritsib mõlemad nahad märjaks. Varsti hakkavad niisked nahad lammaste järgi lõhnama.

Ivantšo ise poeb sarapuupöösasse ja hakkab lammaste moodi määgima.

Hunt kuuleb määgimist. Ja tuul kannab temani lambalõhna. Hunt tõstab koonu, tõmbab ninaga ja traavib joonelt niidule. Kuupaistel on keset niitu näha kaks äraeksinud lammast.

«Hu-u-u,» ulub hunt rõõmsalt ja hüppab esimese lamba kallale. Lambanahk libiseb pöösalt ja nõelteravad okkad kraabivad hundi nägu ja silmi. Susi nutab valust ja pettumusest.

«Hu-u-u,» ulub ta uuesti ja viskub teise naha peale. Pärani lõugadega tahab ta lammast haarata, kuid hambad krigisevad vastu kivi ja murduvad. Kes hambutut hunti enam kardab!

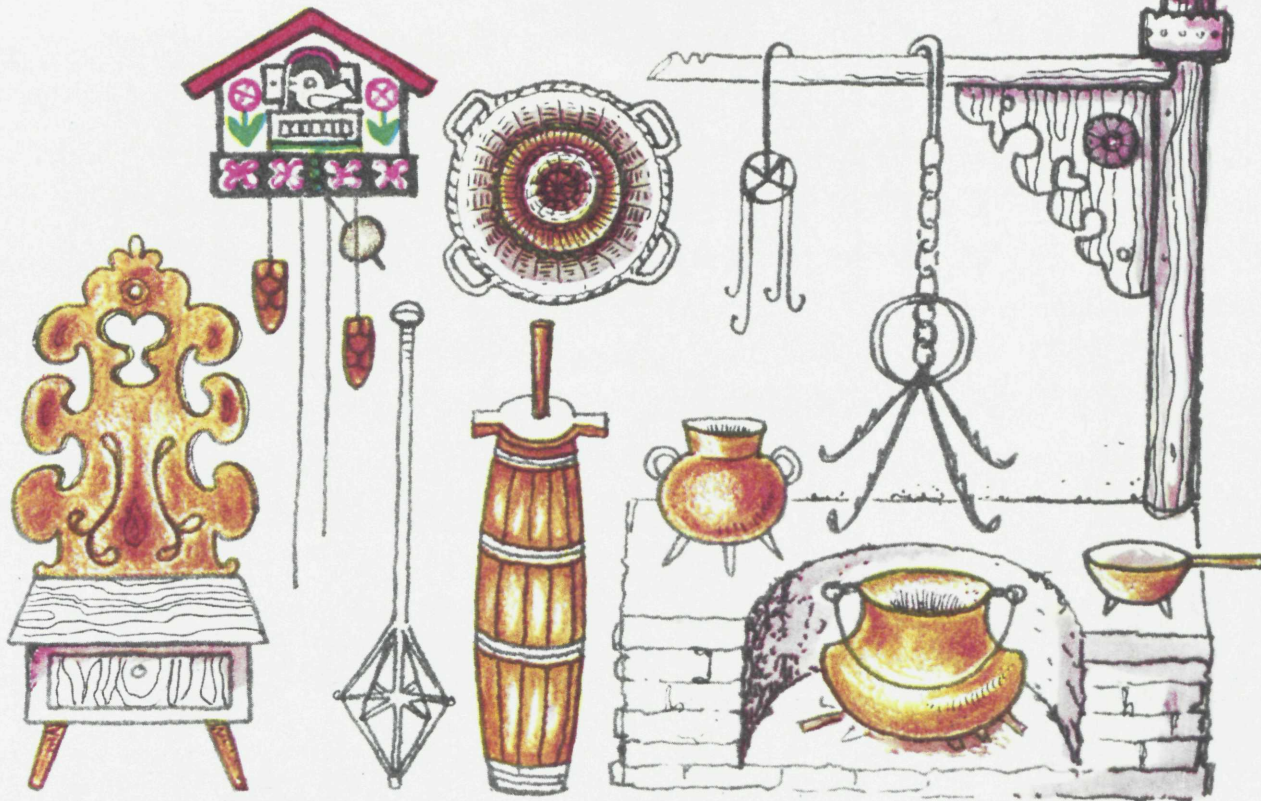
Ivantšo tuleb pöösast välja, võtab pükstelt nõori ja seob hundile kaela.

Ta ei vii kurjategijat otse vanaisa lambatara juurde, vaid suure ringiga kõikide teiste hüttide eest mööda. Las lambakarjused näevad, milline sangar on Ivantšo! Sest see hunt oli kuulus oma jõu ja kavaluse poolest. Nüüd aga talub Ivantšo teda nagu kuulekat koera. Ise räägib:

«Ah sa petis! Kus on su piip pühendusega: «Mälestuseks minu parimale sõbrale.»! Nüüd tuleb sul vanaisa juurde tulla mõlema lamba eest vastust andma!»

Ivantšot tuntakse kooperatiivis kui kartmatut lambakarjust. Teda kutsutakse hundikütt Ivantšoks.

Ja külas nimetatakse ta küttide ja õngemeeste ühingu esimeheks.

KÄISIN ŠVEITSIS. See maa asub Kesk-Euroopas, kus on kõrgete lumiste tippudega Alpi mäed ja sügavates orgudes sinised järved. Reisilt tõin kaasa hulga värvilisi pilte. Neist kahte näitan ka sulle. Muuseumist joonistasin pildi vanaaegse talumaja leelõukast ja tarberiidest. Uheski tares ei puudunud käokell (numbrilaua ja osutite asemel käib ringi numbritega ketas), mis iga tunni järel ütles «kuk-ku».

Piltide äärtel näed vappe. See suurem, mille punasel tagapõhjal asub valge rist, on riigivapp. Et aga Šveits koosneb osariikidest ehk kantonitest, siis on igal kantonil veel oma vapp.

SILVI VÄLJAL

KEEMIKUD JA SINU KOOLIKOTT

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

Sinu koolikotis on raamatud, vihikud, pliiatsid, sulepea, kustutuskumm, vesivärvid. Ei ole ühtki koolitarvet, mille saamisel poleks ka keemikud vaeva näinud.

Raamatu- ja vihikupaber valmistatakse tselluloosist. See on aine, mida ainult keemikud oskavad puidust teha. Keemikute koostatud on ka värv, millega raamatulehtedele kiri ja pildid on trükitud. Joonistusplokki või vihikusse joonistad pildi musta pliiatsiga ja värvid üle värvipliiatsitega. Mustal pliiatsil on grafiidist südamik. Tumehalli ainet grafiiti kae vandatakse maapõuest. Keemikud

lisavad grafiidile savi. Mida rohkem on savi, seda kõvem tuleb pliiats. Kui grafiidi asemel pannakse savile lisaks värvi, saadakse värvipliiats.

Kas tead, et sinu läbipaistev sulepea on valmistatud kivist või põlevkivist? Keemikud on leiutanud mooduse, kuidas vedel nafta või rabadad kavisöetükid muuta kas või terasest kõvemaks. Niimoodi saadud aineid nimetatakse plastmassideks. Neist on tehtud ka raamatu- ja vihikuümbrised.

Kustutuskumm on valmistatud venivast kautšukist. Varem saadi seda ainet ainult lõunamaal kasvava kautšukipuu mahlast. Siis aga leiutasid keemikud kunstliku kautšuki, mida vabrikutes toodetakse naftast.

Vesivärvide tegemine on keemikute käes õige lihtne: segatakse kokku värvainet, kriidipulbrit ja liimi. Sellest segust vormib masin neljakanalilised või rattakujulised tabletid. Kui värvitabletid on kuivanud, pan-

nakse need karpi. Kõige lõpuks jõuavad vesivärvid sinu koolikotti. Aga tint! Mis see on! Niisamuti värvaine, mida keemikud vees lahustavad. Tindi paksemaks muutmiseks lisatakse sellele veidi suhkrut või glütseriini.

Isegi sinu koolikoti tegemisel on läinud vaja keemikute tööd ja tarkust. Koolikott on ju kunstnahast. Niisuguseks värviliseks läikivaks materjaliks muutsid keemikud balloontäie maagaasi, pangetäie naftat, kvisöö- või põlevkivitükid.

AILI KOGERMAN,
tehnikakandidaat

VAHAKRIIBE

Selle töö jaoks vajad siledamat joonistuspaperit või pappi, musta tušši ja poonimisvaha (võib olla ka värvitu kingakreem).

Vaha pane riidelapile. Hoolikate põik- ja püsttõmmetega kata paber või papp vahaga. Mõne aja pärast on vahatatud pind tahenenud ja siis pintselda see musta tuššiga üle. Tušš tükib tilkadesse kogunema, kuid tušši tuleb niikaua laiali hõõruda, kuni saad ühtlase musta pinna.

Siin on vahakriibe Pipist. Riina Lambut võttis vana kirjutussule ja kriipis vahasse esialgu Pipi piirjooned, seejärel joonise tagapõhjale täpid. Kui asetad sule tagurpidi sulepea otsa, võid hästi laiu jooni kriipida. Kriipimiseks sobivad ka pastapliiatsi tühjaks saanud südamik, nuga või kääriotsad.

Anu Holm tegi liblikapildi. Selleks kasutas ta paksu vesivärvi. Kui töö oli täiesti kuivanud, kattis Anu paberi vaha ja lõpuks tuššiga. Kriipimiseks kasutas ta kirjutussule mõlemat otsa.

Vahakriibe valgel või toonpaberil sarnaneb sulejoonisega. Sulejoonise tegemisel tõmbad paberile musta tuššiga jooned, vahakriipe tegemisel kriibid tušši paberilt ära, nii et tekib valge joon. Algul võid katsetada,

kuidas erineva laiusega jooni, täppe ja ringikesi paremini kriipida. Jälgi, et pildil oleks nii mustri- kui ka muustrita või hoopis puhtaks kriibitud pindu.

SENTA KIVISTIK

Auh! Auh!
Ter-re!

Mina olen Krässu! Kui te mäletate, siis sai Täheke mu endale kingiks. See oli hea mitu aastat tagasi. Kui ma väike olin, käisin ikka kõikjal Tähekesega kaasas. Mõnikord oli sellest isegi ajakirjas kirjutatud.

Aga siis tuli aeg, mil ma pidin kooli minema. Nüüd ma olengi koolikoer ja mul pole enam mahti Tähekesega igal pool kaasas käia, sest koolis on tore olla. Seal on igasugused huvitavad tunnid, ronimine ja roomamine ja põik-puu peal käimine ja koerte kombeõpetus ja veel palju muud. Kuid üleile ütles meie õpetaja nõnda:

**POLE ÕIGE KOER SEE, OLGU TEILE TEADA,
KES EI OSKA ISE SALME KOKKU SEADA!**

Need tema sõnad ei andnud mulle rahu. Terve eilse õhtu istusin akna all, järasin pliiatsit ja mõtlesin luuletust. Tükk aega ei olnud sellest istumisest midagi kasu. Meeles mõlkusid üksnes õpetaja sõnad:

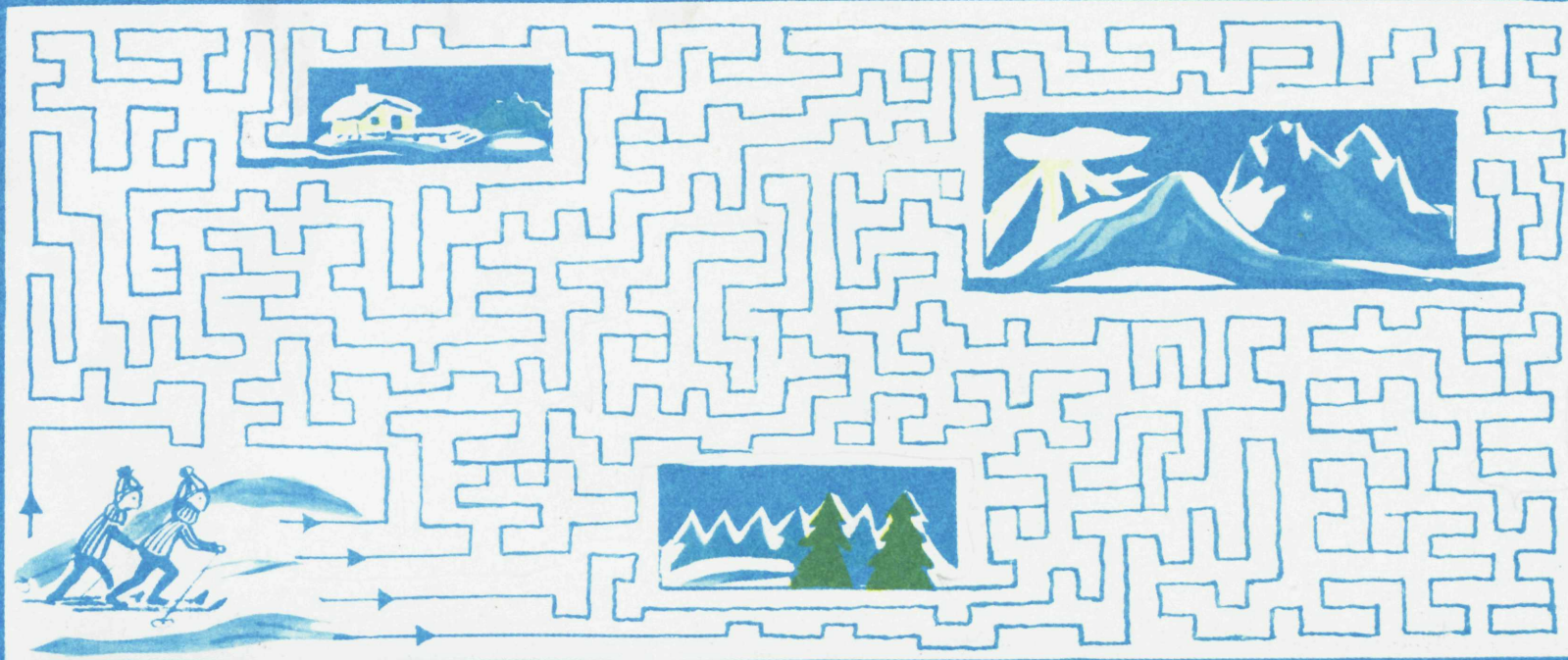
**TULEB AINULT VEIDI MÕELDA PEAGA,
ET SAAKS REA VIIA RIIMI TEISE REAGA...**

Siis ma mõtlesin, et kõige lihtsam on kirjutada ikka sellest, mida olen ise näinud. Ja näe imet, saingi luuletuse! See on niisugune:

**JÜRI-ANTS VEEL PRAEGUSENI
PILLUB KASSE KIVIDEGA, TIRIB SABAST,
KASSI KLAPERJAHILE END ASUTAB,
KUIGI AMMU IGA MASTI PENI
SELLIST VÕTET, RUMALAT JA LABAST,
ENAM MEIL EI KASUTA.**

Jüri-Ants on meie hoovi poiss. Mis seal rääkida! Mõnikord kipub ta koertelegi liiga tegema. Huvitav, kuidas teie hoovi ja kooli lapsed loomadesse suhtuvad! Kirjutage mulle sellest luuletus või jutuke. Parematele kirjutajatele saadan oma semude, koerte pilte. Jään teie kirju ootama. Nägemiseni! Järgmiseks korraks mõtlen jälle luuletuse välja. Aga siis juba mõnest teisest asjast.

Krässu

KUHU ANTS JA PEETER SUUSATAMA LÄHEVADI
KAS SAUNA JUURDE, METSA VÕI MÄGEDESSE!

KÕÕGIMÕISTATUS
Mis küpseb praeahjus!

LAPLASTE MÕISTATUSI
Järves seisab, maa peal magab!

Mis läheb igalt poolt üle!

Must hobu sörgib ööd ja päevad, aga aisad ei liigut

ELKNO Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 1 — 1973, XIV aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse address: Tallinn 200 101, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskmittee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), K. Pärn, L. Reimann. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurf, vanemkorrektor E. Orgmeis.

Laduda antud 3. XII 1972. Trükkkida antud 5. I 1973. Trükiarv 70 000. Paber 90x60/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,70. MB-01751. Tellimise nr. 2863. EKP Keskmittee Kirjastuse Trükkikoda, Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Esikaanel IIVI SAMPU
joonistus «Suusefamas».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Tallinn-200 007. Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР. Таллин-200 101, буварвар Эстонии, 4. Цена 15 коп. Зак. 2863. Тираж 70 000.

HIND 15 KOP.
ИНДЕКС 78231

Laste tööde näituselt Tallinnas pildistanud VELLO SILLAM

Head uut aastat!